

Z ČESKO-AMERICKÉ POESIE.

(Vynato z Č. A. Venkova.)

J A R O.

—Franta Hais.—

"Jaro!" — Bože, kolik divných básí, kolik kouzla v slově tom se skrývá; sotva větráci je vyšeptají, již to kolem jásá, bouří, zpívá.

CO DÁL???

—Just. A. Man.—

Již nemám proč bych dále stát měl v boji, neb navzdor zmlázl štěstí mého znoj, ní jedné duše, již bych zval směl svojí, bez víry, lásky, naděje můj boj.

CESTA KLAMU.

—Just. A. Man.—

Lze málo lidí klamat stále, a všechny někdo na čas přelže, však celou budí ráno k chvále, že všechny stále klamat nelze.

MATIČKO MÁ...

—Just. A. Man.—

Už tě mně vzali, matičko má, vzali. — Na rakev dali věnce, ještě kvítí. Pak v černou zem tě, matičko má, dali

Když spatil tě, matičko má, v zemi A brody na tvou rakev zadaný, To mému štěstí, matičko má, všem, Na věky hrany zvony vyzváněl.

Od hrobu tvého, matičko má, teskně, Jsem v svět se pustil, hledat zapomění, Však brzy poznal, matičko má, pro mne, Že v širém světě více lásky není.

Co země tebe, matičko má, skryla, Má duše pravé lásky nepoznala, Neb jenom ty jsi, matičko má, byla Tou jedinou, jež kdý mne milovala. Když srdce moje, matičko má, puká, A zoufalství se vkrádá v duši moji, Já svá tě sdělím, matičko má, muka, A na své skrání cítím ruku tvoji.

Až ze mne prach jen, matičko má, zbudě, A srdce mé až klidně bude stát, Pak po tvém boku, matičko má, bude, Mé neštěstí i vina sladce spátí.

Česko-americký přehled.

Pohřeb Bartoše Bittnera.

V úterý, dne 7. května, pohřben byl v Chicagu Bartoš Bittner, jeden z nejstarších a nejlepších česko-amerických žurnalistů, o jehož neočekávaném skonu přinesli jsme zprávu v čísle minulém. Rakev s mrtvolou za příčinou pokročilého rozkladu těla odvezena byla přímo do krematoria na hřbitově Montrose, kde se shromáždilo v hojném počtu přítelů a přátel zesnulého, žurnalisté, umělci hudbní, jeho rodina, soudruzi a j. Kvarteto Malíkovo zapělo smuteční chorál, načež red. J. A. Hospodský rozloučil se slovy vřelými s kolegy za vydavatelstvo a redakci "Denního Hlasatele". Po něm promluvil delší výřečnou řeč p. dr. Salaba Vojan jmenem Česko-Americké Tiskové Kanceláře a konečně promluvil rev. V. Vaněk, bývalý spolužák a nejdůležitější přítel zesnulého. Po řeči jeho zapělo opět kvarteto Malíkovo smuteční chorál, čímž byly obřady skončily.

ny. Na to vynesena byla rakev s tělesnými pozůstatky zesnulého z kaple před krematorium, kdež shromáždění bylo fotografováno. Pak rakev dopravena byla zpět do krematoria a tam odevzdána plamenům. Popel na výslovné přání ovdovělé pí. Bittnerové uložen na lotu rodiny Bidlasovy na Česko-Národním hřbitově. Mimo vdovu zůstal zde zesnulý tři dítky, 13letého Bartoše, 10letou Karman a 7letého Viktora. Přátelé zesnulého chystají se soukromou sbírkou přispěti rodině Bittnerové, jejíž postavení není záviděníhodným. — Taký jest již osud většiny česko-amerických novinářů — pracovatí do úmuru a při tom trítí bídu. — Budíž Bartošovi Bittnerovi země lehkou!

Redaktor Ant. Huettler zemřel.

V Clevelandu zemřel v neděli dne 5. května o 2. hod. ranní Ant. Huettler, první redaktor "Amerických Dělnických Listů". Ant. Huettler narodil se v červenci r. 1870 ve Frýdku ve Slezsku. Vyučil se kovářem, načež se věnoval zámečnictví. Pak studoval na průmyslové škole a mimo studie přispíval do různých časopisů pod pseudonymem Čeněk Ostravský. Později byl po sedm let přednostou v nádraží v Neuměřicích. Přihlídl k zásadám socialismu, jehož byl úspěšným hlasitelem zejména zde v Soustátí, kamž přijel na začátku roku 1907. Usadil se v Baltimore. Seznal tamní dělnické poměry, zahájil agitaci pro vydávání dělnického časopisu. Byla mu zřizována finanční podpora, ale zůstalo jen při slibech. Huettler, ztrativ v podniku \$700, jež si do Ameriky přivezl, odebral se do Clevelandu, kdež obdržel zaměstnání v redakci "Americana". Vystoupil z redakce, agitoval pro založení "Dělnických Listů", což se mu podařilo. Aby časopis udržel, pracoval v redakci od rána do noci, po večerách pak, kdykoliv měl volnou chvíli, agitoval a řečnil. Následkem přepracování uhnal si tak zvané krční součotivno, jimž konečně podlehl. Zesnulý zanechal zde manželku Marii a dítka Ludmilu, Květuši a Jaromíra. Tělesná schránka zesnulého byla předminulé úterý spalena v krematoriu. Soudruzi a soudružky místo kytice a květin podnikli sbírku ve prospěch rodiny zesnulého, jež vynesla \$29.

Krvavá tragédie v Little Ferry, N. J.

Česká osada v Little Ferry, N. J., rozrušena byla v neděli dne 5. května krvavou tragédií, jež si vyžádala dva lidské životy, 17leté české dívky Marie Ruckerové a 34letého Antonína Prehala, rozeného z Jerišna, kraj česlavský v Čechách. Jedná se tu o vraždu a sebevraždu a o příčiny tragédie kolují různé verze. Dle jedné verze byl Prehal zamilován do mladé dívky a byl na ni hrozně žárliv, dle jiné verze chtěl se pomstít oteci nešťastné Marie, p. Karlu Ruckerovi, jenž vlastně v Little Ferry prosperující obchod a u něhož byl Prehal dříve zaměstnán. Ohledně vlastní tragédie sdělují se tyto podrobnosti: Slečna Ruckerová byla právě zaměstnána psaním odporučujícího listu pro dřívějšího klerka otcova Antonína Prehala, když tento pojednou vstoupil zadními dveřmi do obchodu. Pan Rucker v kritickém tomto okamžiku meškal v hořejších místnostech a Marie byla v obchodě samotna. Prehal, kterýž prý se již dříve kdesi vyslovil, že musí pobít celou rodinu Ruckerovu, ocitnuv se před Marií, opakoval svoji hrozbu. Dívka, spatřivši, jak v ruce jeho záleskl se revolver, zléšeně vykřikla, však v témž okamžiku již zavzněla rána. Dívka, až smrtelně raněna, měla ještě tolik síly, že přehla do přední části obchodu. Vrah vypálil za ní ještě jednou ránu, kule se ale minulá a roztránila okna vyladila škřípě. Slečna Ruckerová mezitím klesla k zemi a upadla v bezvědomí. Na to Prehal vypálil si dvě rány do levé strany prsou těsně u srdce a skácel se mrtve vedle své oběti, kteráž zemřela za 20 minut po svém převezení do nemocnice v Hackensack. Rodina Ruckerova, jež patří mezi nejbohatší krajanů v Little Ferry, žije se mezi krajanů velké oblibě a vážnosti a tragický skon Marie nů vyvolal ve všech kruzích nejlhlubší obáost.

Sebevražedný pokus krajanů.

V Clevelandu předminulé pondělí pokusila se o sebevraždu 25letá krajanka pí. Milada Maříková, střelivši se z revolveru do levého prsu. Mřila na srdce, avšak kule odrazila se od žebra a místo do srdce vnikla do levého ramene. Zoufalá krajanka dopravena byla v ambulanci do všeobecné nemocnice, kdež sledáno, že stav její nevzbuzuje vážných obav, leda že by se dostavila otrava krve. Pí. Maříková jmenovala se za svou bodna Wimmerová a otec její, Rudolf Wimmer, je profesorem na státní průmyslové škole v Praze. Asi před 5 léty přijela do Clevelandu a za nedlouho provdala se za Jana Waldhansa. Manželství to nebylo šťastno a před 5 měsíci byl Miladě povolen rozvod. Před dvěma měsíci provdala se za Jaromíra Maříka, avšak brzy vznikly mezi manželi rozbroje, manžel jí opustil a když jí zaslal z Chicaga dopis, že se k ní nehodlá více vrátiti, neobhá krajanka si zoufala.

Nemoc dohnala krajanou k sebevraždě.

V Chicagu otrávil se minulý čtvrtek sviptlypnem zvaná krajanka pí. Marie Nejdlová, bydlící v č. 2523 již. 40. ave. V poslední době stížena byla ledvinovou chorobou a úbytími a bylo jí snášeti hrozná muka. Proto se neobhá odhodlala učiniti trápení svému konce a úmysl svůj také provedla. Paní Nejdlová byla asi 55 roků stará, pocházela z Borokrtů u Plzně a do Ameriky se přestěhovala před 32 léty.

Krajan si zoufal.

Předminulé úterý rano nalezen byl krajan Tomáš Slavík svou manželkou mrtve ve svém bytu v č. 3302 Fulton ul. v Clevelandu, O. Oběsil se na sloupku postele své ložnice. Pan Slavík zaměstnán byl po dlouhá léta jako dělník v nádraží a před nedávnem vykoupil grocerní obchod. Než obchod ten nešel mu asi tak, jak by si přál a to jej velice smutilo. Myslí se také, že tento nezdar a zklamání dohnaly ho k sebevraždě. Zesnulý byl 56 roků star, narodil se v Zadní Borově u Strakonice v Čechách a do Ameriky přijel v roce 1888.

Česká děvčata uhořela.

Ze Springfield, Mass., oznáměno 7. května, že v blízké obci Gilbertsville přišly při požáru, kterýž ztrávil čtyřpatrový dřevěný dům, tři dívky o život a dvě jiné byly těžce zraněny při skoku z okna. Mrtvými jsou 19letá Viktorka Merozova, patrně Češka, nebo Slovenka, 17letá Růžena Jahodová, Češka a 17letá Zofie Sedlecká, rovněž českého původu. Oheň vypukl na druhém poschodí tenementního domu, kde nájevnice chystaly si večer. Snahy hasičů v zacheňování nešťastných byly mařeny rozlepeným davem asi 1500 lidí. Zofie Sedlecká, která bydlila na třetím poschodí, dostala se již šťastně na ulici, ale vrátila se pro tobolku, v níž měla několik dolarů a klesla omámená kouřem v chodbě. Hasiči nalezli již jen její mrtvolu. Růžena Jahodová a Viktorie Merozová, které bydlily v jednom pokojíku společně, byly nalezeny v posteli udušeny. Postele spadly s třetího poschodí na druhé, když strop prohořel. Všeobecně se tvrdí, že oheň byl založen a státní úřady budou její vyšetřovati.

HLEDÁTE DOMOV?

Na přání mnoha našich odběratelů a věduoce, že dnes jest velká síla nevědomitých pozemkových jednatelů v této zemi, kterým se jen o to jedná peníze z našeho lidu vytlákat, umínili jsme si, že podáme čtenářům našich časopisů spolehlivou informaci o krajinách, do kterých se hodlají přistěhovat, a o okolnostech, které tam existují. Naši informace musíme ovšem šperpat z vládních a státních reportů a sčkoliv tím máme hodně práce nemůžeme svým čtenářům za tuto práci něčeho říci, pouze jen za výlohy kolik papíru a obálky. Ale cítíme, že tím se našim čtenářům velice za věděme a jelikož jsme první český časopis, který podává kteroukoliv informaci svým čtenářům soukromě a spolehlivě, doufáme že snaha naše bude uznána. Neřeky dopisů a kolik zašlete nám: **INFORMAČNÍ POHLEDOVÝ PRŮVODNÍK**, 1417-19 So. 13th Str.

POUČENÍ Z MĚSTSKÝCH VOLEB V OMAZE.

Minulý týden odbyvala se v Omaze městská volba, prvá za nové, komisionářské správy města a snad důležitější, než byla kterákoliv dřívější v našem městě. Politika byla v voleb úplně odstraněna a z 90 kandidátů bylo jich při primárních volbách vybráno 14, z nichž pak hlavní volbou zvoleno 7 komisářů, kteří budou po příští 3 roky spravovati město Omahu. Nejednalo se o politické příslušenství kandidátů, ale o jejich osoby, jejich schopnost a důvěru, jakou k nim jich spoluobčané chovají. Vzdor tomu byl volební boj velmi tuhý a užíváno při něm osobních obviňování a "triků", jen aby byli protivní kandidáti očerněni a znemožněni v očích občanů.

Těchto 14 kandidátů bylo seskupeno ve dvě strany. Jedna byla podporována tak zv. Občanskou Ligou, reformní, municipální tělesem, které bylo organizováno za účelem veřejných oprav a — jak hlásalo — vyproštění Omahy z rukou politického "gangu". Druhý listek byl onoho "gangu", vedeného mayorem J. C. Dahlmanem.

Než se upřítí, že kandidáti Citizens Ligy byli většinou dobrými lidmi a že by v nich měli občané dobré a spravedlivé úředníky a přece propadli této reformátorské způsobem prašeredání. Bylo dosti pravdy v tom, co Občanská Liga tvrdila o dosavadní špatné správě města, každý ví a cítí, že z milionů daní, které poplatníci městu ročně odvádí, mohlo by se pořídit pro ně a dobro města více, a přece imponentní většinou přidrželi se občané omazští proserbovaného "gangu". Proč?

Lid touží po reformě, ale způsob, jakým se nu tato reforma vnučuje samozvanými opraváři, jest mu protivným. Kdyby mělo býti jen polovina pravdy na tom, co o této opravě tvrdili o mayoru Dahlmanovi a jeho spolukandidátech, byli by tyto lidé v každé spořádané obci nemožní, neb by občané takového města nestáli všichni dobrozdán za nic. To nebylo již kritice, chyb a nedostatků staré správy města, ale urážením všech jeho občanů. Proti tomu ozvali se občané svými hlasy. Jest v povaze lidské sympatizovati "se psem, který jest dole a kterého všichni ostatní trhají". Sta a sta občanů omazských hlásalo pro Dahlmana a jeho kandidáty jen proto, že neschvalovali neetný a skandální způsob, jaký proti němu vedle Občanská Liga, Tito lidé ustanovili sami sebe za strážce pořádku a ochránce zájmů občanů a chtěli se jim životem vnutiti. Možná, že to mysleli upřímně, nepochybně, že by jich kandidáti byli dali Omaze dobrnou správu, kdyby byli bývali zvoleni, ale lid se nenechal násilím vhnát do něčeho, i kdyby to bylo hned k jeho vlastnímu prospěchu.

Občanská Liga odsuzovala mayoru Dahlmana pro špatnou pověst, kterou prý po Americe dává našemu městu, ale při tom ostouzel občanů povoláním sem detektivů z Chicaga, aby nás sledili, abychom nemohli páchatí podvody a rozšiřování po Americe zpráv, co hrozného se zde vše děje. Jestli jest Dahlman liknavým ve vymáhání zákonů jedním směrem, nepoškodil tím nikdy dobrou pověst našeho města tak, jako tato opravářská Liga svou nestoudnou kampaní.

V den volby pouze u jednoho volebního osudí museli občané projíti řadou osmi zvláštních tajných policistů, které si tam Liga postavila a v místnosti volební měla sedm hlídačů, aby dávali pozor na volební úředníky, by se nepáchaly podvody. Kromě toho jeden z opravářských kandidátů strávil tam sám celý den a řídil své lidi. Odpověď k takovému jednání dostal, když byly hlasy spočítány. Dostal totiž v tomto volebním osudí 25 hlasů a Dahlman 252. Lidé se neobehají karabáčovat a vpráskat do něčeho, ani ne do reformy. Ať ji budou nutně potřebovat, nebude třeba samozvaných věduoců, aby je k ní hnali jako stádo. V Omaze jest více rozvázných a inteligentních občanů a ne jen hrestka sbrklých reformátorů, kteří by nám dali modré zákony a obáheli by se literou zákona neustále a při všem. Takovým způsobem se nedá nic

zreformovat a naše volby jsou dopřím poučením, jak se nemá reformovat — vymáhat.

LITERATURA.

"Česko-Americký Venkov", měsíčník, jenž začal původně vycházeti jako list zemědělský, změnil částečně svou tendenci, tak že jest dnes jediným českým listem svého druhu v Americe — listem rodinným a stejně vhodným pro rodinu městskou jako farmerskou. Jest to list vzdělávací a poučný pro celou rodinu, poučevádí má samostatný odbor, věnovaný ženám, redigovaný ženou a psanými ženami, odbor pro mládež, odbory vzdělávací pro ty, kteří dovedou "myslet" a rozličné stati po zeměděle. Kromě toho nalzáme v něm několik pěkných, původních básniček z pera Ferd. L. Musila, Franty Haise a básníka amerického západu, patrně odkudsi ze "sagebrushu", jenž píše pod pseudonymem "Just. A. Man." Jeho básně "Zpověď cowboyova" v dubnovém čísle a "Na krvavé skále" v čísle květnovém svědčí o tom, že pisatel zná západ a život jeho důkladněji než snad který jinec z našich česko-amerických literátů. Otiskujeme v tomto čísle P. Z. některé drobnější básničky z květnového čísla "Venkova" a v příštích číslech podáme našim čtenářům ukázkou jiných, delších prací z pera pseudonyma. Na prvé straně nalzá se článek "Vaše věrná pomocnice", psaný ku krásnému titulnímu vyobrazení, jež zdobí desku tohoto čísla, a básně Ferd. L. Musila "Jarní melodie".

V oddělení redakčním "Od srdce k srdci" podává redaktor kolem padesáti kratších myšlének "pro ty, kdož myslí", článek "Farník na vejmínku" a essay "Měj víru v sama sebe". Následuje básně "Na krvavé skále" — Just. A. Man. — se dvěma pěknými a velmi vhodnými ilustracemi, které naleznou naši čtenáři v příštím čísle P. Z. — "Epistoly k lidem dobré vůle" jsou nejlepší stati Venkova a sestávají z různých essayů z pera Just. A. Man-a. V tomto čísle nalzáme tam články: Lidstvo bez zlaté škrabošky. — O duši lidské. — Nenávist — a — Peníze nejsou vším. Odbor pod ohlavením "Z tajů a divů přírody" přináší následující velezajímavé pojednání: Příroda — Oko rostliny — a více drobností z tohoto odboru. Oddělení "Stavětelství na farmě" obsahuje plán pěkného domku, kterýž možno postavit za \$2000, výtah z bulletinu Iowa's exper. stanice "Úprava farmy" od prof. A. T. Erwing-a, s několika ilustracemi, článek "Jaký má býti váš domov" od Boh. Jirkovského, který nakreslil k němu plánek úpravy domova v městě. Oddělení zahradnické přináší tyto články: "Pokyny pro domácí zahrádku" od J. K. Vlach-a z Dodge, Nebr. — "Jednotlivé květiny pro venkovskou zahrádku", článek De Giorgi Bros., českých semenářů z Conci Bluffs, Ia. — a "Květiny vytrvalé" od Bohumila Jirkovského, českého zahradníka z Winetka, Ills. jenž jest stálým spolupracovníkem listu. — V oddělení, věnovanému praktickým zařízením na farmě, nalzáme "Plán malé farmářské mlékárny", s ilustracemi z vládního Bulletinu. Pak následuje družebnícké oddělení s článkem: "Drahá vejce k nasazování" a více drobných rad a pokynů z tohoto odboru. Ve vědeckém oddělení jest velmi zajímavý článek o královně-matece s ilustrací královské buňky, dále článek "Rojení" a drobné pokyny. V "Hovorně" zodpovíklány jsou zdarma dotazy odběratelů, které jsou tentokrátě sice jen tři, ale za to o-nen. Jedná se o okresu Lassen v Californii, jest velmi cenným pro ty, kteří touží po vlastní půdě a chtějí na západ na vládní domoviny. V oddělení zvěrolékařském jsou články: "Domnílá smrt právě narozeného telete" — "Jak láčiti rány na kolenou koni" — "Rady a pokyny". Následuje měsíční přehled trhu dobytčích, psaný pro "Venkov" známou komisionářskou firmou v South Omaze, Clay, Robinson & Company. Na straně 20 nalzáme obchodní "Upozornění", výběr dobrých vtipů pod ohlavením "Kofení a paprika života" — Pak následují

dopisy od farmerů a články: "Kapitola o kávě", psaný omazským lékárníkem panem S. A. Beránkem. — Mladým čtenářům "Venkova" jsou věnovány dvě strany, které začínají pěknou básničkou od Franty Haise "Jaro" a dále jsou tam "Dopisy otec dětem", v nichž tentokrátě dává otec radu svému hochovi v městě ve školách dřívemu, jak se má zachovati v choullostivé otázce pití lihových nápojů. Následuje pro děti psaný článek "O životě v mraveništi" a dopisy dvou mladých dopisovatelek, 11 a 9 roků starých, kterým nabízí redaktor v odměnu pěkné zlaté památky. — "Od žen pro ženy" jest odborem v listu velmi důležitým a cenným, který jest řízen paní Milostnou Burešovou. Začíná v tomto čísle básničkou "Matičko má" od Just. A. Man-a, načež následují stati: "Na prahu nového ročníku" — "Zdvofiolst", obě od paní Burešové. "Pro mladé a velké dítky" od paní A. Kulfkové s podobiznou pisatelky, "Anna Jagailovna, královna česká", historická črta od M. N. z Brna na Moravě. Rady a pokyny pro domácnost a kuchyni a celá řada dopisů od žen s podobiznami některých čelných dopisovatelek listu, jako: Arny S. z Prahy, paní Frant. Otoupankové a Antonie Vitánušové. — Oddělení, věnové modám a ručním pracím, přináší 4 vyobrazení úborů pro dámy a děti, jejich střihy vydavatelstvo svým čtenářům o-patruje. Na posledních třech stranách jest začátek povídky "Otrávená duše" z pera redaktora "Venkova" Lou W. Dongresa. — Úprava listu jest velmi pečlivá a uvážlivěli pestrost a skutečnost enu právě zde uvedeného obsahu čísla, musíme uznati, že tento list jest poměrně nejlepším listem českým v Americe, po-něvadž předplatitě obnáší pouze \$1 na rok a vydavatelstvo poskytuje předplatitelům zdarma 17 balíčků výborných zahradních semen premií, která sama o sobě, v drobném obchodě mají cenu \$1.35. — To ale není ještě vše. Jak z oznámek v listě tomto otiskovaných všem čtenářům zajisté jest známo, vypisuje vydavatelstvo "Venkova" odměnou zlaté hodinky pro toho českého farmerského hochu, který vypěstuje nejvíce korny na akru. — List tento by si zasloužil, aby se mu dostalo toho největšího rozšíření v Americe a doufáme, že se tak postupem času stane, neb pro česko-americkou rodinu není zde vydáváno lepšího a cennějšího listu. Píšte si o čísla na ukázkou, které vám bude posláno zdarma, pokud záso-ba stačí. Adresujte: "Česko-Americký Venkov", 1417 So. 13th Str., Omaha, Nebr., nebo se hláste u místních jednatelů našich listů.

Angličtinu neznáte?

Jste tedy jako ryba bez vody, jako tělo bez života. Vy máte plouti přes řeku budoucnosti. Chcete se vydat přes ni jen na kosáček, bez veselí? Chcete přežiti celý svůj život v postřku u lidu? Vy nehodíte se státi samostatným občanem? Americký Zda-li však ano, my Vám pomůžeme! My Vás naučíme v 50 úlohách anglicky a to při Vaší práci doma. 24ř

PIŠTE NÁM!

Vikla Bratři, Lonsdale, Minn.

Jos. J. Panuška

1260 1/2 jižní 6. ulice. Pozemkové obchody v českém dialektu v Omaze, v South Omaze a v Benson. — Pohární a hranové pojíztači. ABSTRAKTY NAROKŮ. — VEŘEJNÉ NOTÁŘSTVÍ. Hodiny: Od 7 do 10 večer a v sobotu od 3 hodin odp. do 8 hod. večer. 30řř Tel. Doug. 5737. Přijďte kdykoli večer.

J. P. GUTH ARCHITEKT Úřadovna: 516 Paston Bld. Telefon Noj 1937 OMAHA, NEBRASKA